	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
1.	Texels Belang	WENS: Behoud van lokale regie op de fysieke leefomgeving	In o.a. **paragraaf 1.1.1**, paragraaf 2.2.3 en de leidende principes wordt veelvuldig verwezen naar eigen kracht, autonomie, zelfredzaamheid, een zelfstandige gemeente en de Texelse identiteit. Tegelijkertijd ontbreekt een expliciet uitgangspunt dat Texel bij ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk regie wil behouden over keuzes die bepalend zijn voor wonen, landschap, economie, voorzieningen en leefbaarheid. Wij verzoeken daarom aan de visie toe te voegen dat de gemeente Texel zoveel mogelijk regie behoudt op ruimtelijke keuzes die bepalend zijn voor de Texelse identiteit, leefbaarheid, economie, woningbouw, voorzieningen en het landschap.	Indien u hiermee uitsluitend een tekstuele aanpassing/ aanvulling beoogt begrijpen wij uw wens. Wij zijn echter van mening dat deze toevoeging overbodig is. U als raad kunt immers bij de uitwerking hiervan de keuzes via de Nota omgevingskwaliteit en het omgevingsplan maken. U kunt hiervoor straks de kaders stellen.
2.	PvdA PRO Texel	WENS: **De Texeltoets als kompas voor toekomstige ontwikkelingen**	**2.2 Identiteit van Texel** De Omgevingsvisie beschrijft wat Texel bijzonder maakt. Wij vinden dat deze kwaliteiten niet alleen benoemd moeten worden, maar ook richting moeten geven aan toekomstige keuzes. Daarom wensen wij dat de Omgevingsvisie een Texeltoets introduceert: een vast afwegingskader waarmee ontwikkelingen, plannen, investeringen en beleidskeuzes worden beoordeeld. De toets vormt een praktische uitwerking van de Texelse kernwaarden en helpt om deze niet alleen onderdeel te laten zijn van onze identiteit, maar ook van onze manier van besturen. De kernwaarden rust, ruimte, natuur, landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorie en nachtelijke duisternis vormen daarbij een belangrijk fundament. De centrale vraag daarbij is:	Wij vragen ons af of een nieuw toetsingskader naast de principes, kernwaarden en de bestaande regels op dit moment gewenst is. Wij raden u af om deze wens aan te nemen als u hiermee beoogt om in deze versie van de omgevingsvisie al een compleet uitgewerkt toetsingskader op te nemen. De omgevingsvisie 1.0 leent zich naar ons oordeel hier nog niet voor. Wij zouden graag met uw raad hierover in

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			Maakt dit Texel beter voor inwoners, ondernemers, bezoekers en onze leefomgeving? De Texeltoets wordt toegepast op gemeentelijke plannen, beleid en investeringen, maar biedt ook een herkenbaar kader voor de beoordeling van initiatieven van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en evenementen. Zo ontstaat één gemeenschappelijke maatstaf voor iedereen die wil bijdragen aan de toekomst van Texel. Ontwikkelingen worden daarbij niet alleen beoordeeld op wat mogelijk is, maar vooral op de vraag of zij bijdragen aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Texel. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingsvisie, waarin de waarden van Texel als basis voor toekomstige afwegingen worden benoemd. Wat goed is voor Texel, moet de toets kunnen doorstaan.	gesprek gaan hoe we hier vorm aan kunnen geven. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.
3.	Texels Belang **en** D66 Texel	WENS: Behoud de eigenheid van de Texelse dorpen	(O.a.) **2.2.2. Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel.** De zeven dorpen op Texel hebben ieder hun eigen identiteit en dorpssfeer; de toerist komt voor deze authentieke dorpen. Wij willen dat deze eigenheid niet alleen wordt benoemd, maar ook leidend is bij keuzes over woningbouw, openbare ruimte, voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling. Nieuwe bebouwing moet aansluiten bij de schaal, het karakter en de authentieke sfeer van het betreffende dorp, zodat Texel zijn eigenheid behoudt en ontwikkelingen bijdragen aan de leefbaarheid én aantrekkingskracht van onze dorpen.	Hoofdstuk 2 beschrijft de identiteit van Texel. Verdere uitwerking van de hierin beschreven kernwaarden en ambities vindt plaats in de Nota omgevingskwaliteit en/of het omgevingsplan waar de juridisch bindende regels worden vastgelegd. In de omgevingsvisie is op hoofdlijnen aangegeven dat de ontwikkelingen moeten passen

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				binnen de aard en schaal van de gemeente. In de Nota omgevingskwaliteit zal dit verder uitgewerkt worden. Uw raad heeft de regie met betrekking tot de verdere uitwerking van de Nota omgevingskwaliteit. Deze wens is naar ons oordeel overbodig.
4.	PvdA PRO Texel	WENS: Open landschap afwegen tegen klimaatadaptatie	**o.a. 2.2.2 Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel (§2.2.2 p. 22-25; §2.2.3 p. 31; §3.3.4 p. 40)** De visie wil Texel klimaat robuust maken, maar werkt schaduw en verkoeling alleen uit voor de dorpen. Voor het buitengebied, met name de Strand- en Zeepolders, is het behoud van het open karakter het uitgangspunt. Maar: hitte, droogte en extreme neerslag stoppen niet bij de dorpsgrens. Als openheid een absoluut uitgangspunt blijft, staat het al snel haaks op de bescherming van mens, dier en water in het buitengebied. De visie zegt zelf dat het Texelse landschap van oudsher afwisselend dicht en open is (p. 22). Onze wens dus: Laat de visie openheid afwegen tegen klimaatadaptatie, in plaats van openheid altijd voorop te zetten. Openheid wordt gericht beschermd waar die echt	Op grond van de Omgevingswet is het verplicht dat bij iedere ontwikkeling, die afwijkt van het omgevingsplan, een integrale afweging wordt gemaakt over de invulling van het gebied en het ruimtegebruik. Daar hoort klimaatadaptatie dus ook bij. Daarnaast verplicht artikel 6.75 van de provinciale omgevingsverordening gemeenten om risico's van klimaatverandering mee te nemen bij alle ruimtelijke

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			waarde heeft, en elders is ruimte voor beplanting die schaduw geeft, water vasthoudt en verkoeling brengt.	ontwikkelingen die afwijken van het omgevingsplan. Daarmee is dit al voldoende geborgd. De tekst kan hierop worden aangescherpt zoals gevraagd, maar is naar ons oordeel overbodig.
5.	D66 Texel	WENS: Geef duidelijker aan waar op Texel ruimte is voor economische ontwikkeling en waar bescherming vooropstaat, met behoud van de kernkwaliteiten van het Oude Land	**2.2.2 Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel** In het Oude Land ligt de focus op het behouden en versterking van de waarden van het kleinschalige, cultuurhistorische agrarische landschap. Nieuwe ontwikkelingen worden getoetst op hun consequenties voor de omgevingskwaliteit en dienen zorgvuldig te worden ingepast. Hierbij moeten landschappelijke inpassing, schaal en materiaalgebruik van bebouwing aansluiten bij het karakter van het gebied en de Texelse kernwaarden. Wij vinden dat de Omgevingsvisie duidelijker richting moet geven aan waar op Texel ruimte is voor economische ontwikkeling en exploitatie, en waar bescherming vooropstaat, zodat de kernkwaliteiten van het Oude Land behouden blijven.	In de omgevingsvisie is op hoofdlijnen de belangrijkste waarde van het gebied beschreven. Waar er op Texel ruimte is voor economisch ontwikkeling en exploitatie en waar bescherming voorop staat, is een verdere uitwerking in aanvullend beleid of het omgevingsplan en hoort niet thuis in de omgevingsvisie. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.
6.	D66 Texel	WENS: (bij Zeepolders) Toevoegen van Natuurwaarden in de paragraaf ‘Samenvatting	**2.2.2 Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel** In de paragraaf over de Zeepolders ‘Samenvatting landschappelijke kwaliteit en ambitie op hoofdlijnen’ op pagina 25 worden natuurwaarden niet genoemd ondanks dat	Als deze wens wordt aangenomen kunnen wij in de omgevingsvisie ‘de

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
		landschappelijke kwaliteit en ambitie op hoofdlijnen’	Waalenburg (het eerste officiële weidevogelgebied van Nederland) binnen dit gebied valt.	Natuurwaarden’ tekstueel toevoegen.
7.	Texels Belang **en** CDA Texel	WENS: Verwijzingen naar natuurontwikkeling en het versterken van ecologische verbindingen in de Binnenduinrand worden **geschrapt** - Binnenduinrand in balans (vervangen door doelstellingen gericht op het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie.)	**2.2.2 Ruimtelijke opbouw en waarden van Texel** Naar aanleiding van vragen van Texels Belang heeft het college aangegeven dat de verwijzingen naar natuurontwikkeling en ecologische verbindingen in de Binnenduinrand vooral zijn bedoeld in relatie tot het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie. Texels Belang onderschrijft het belang van goed waterbeheer in het duingebied. Maatregelen in de Binnenduinrand kunnen hier mogelijk aan bijdragen. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat water vasthouden in de Binnenduinrand niet op zichzelf het doel is. Wanneer de opgave primair ziet op het ondersteunen van het waterbeheer en de hydrologische werking van het duingebied, achten wij verwijzingen naar natuurontwikkeling en het versterken van ecologische verbindingen niet noodzakelijk en zelfs onwenselijk, omdat deze kunnen worden uitgelegd als zelfstandige ruimtelijke en beleidsmatige doelstellingen. Wij wensen daarom dat verwijzingen naar natuurontwikkeling en het versterken van ecologische verbindingen in de Binnenduinrand worden geschrapt, zodat hierover geen beleidsmatige verwachting ontstaat die toekomstige ontwikkelingen van landbouw, wonen en ondernemerschap onnodig kan beperken. Deze formuleringen dienen te worden vervangen door doelstellingen gericht op het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie. Daarbij dient expliciet te worden vastgelegd dat behoud van het karakteristieke Texelse cultuurlandschap hand in hand gaat	Deze wens lijkt tweeledig: U geeft aan enerzijds een tekst te schrappen en anderzijds een doelstelling op te nemen gericht op het versterken van het hydrologisch systeem en de waterretentie. Zoals bij de beantwoording van de eerder gestelde vragen is toegelicht gaat vooral om het versterken van het hydrologisch systeem en waterretentie in de binnenduinrand. Het is niet de bedoeling om landbouwgrond in te leveren maar om deze zone anders te gaan beheren en inrichten. Dit gebeurt in nauw overleg met de sector, de bewoners en betrokken overheden. In de tekst staan de ambities uit Texel Robuust (bv. Blz. 29; Neerslag vasthouden waar het

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			met voldoende ontwikkelruimte voor bestaande en toekomstige maatschappelijke en economische functies.	valt: bufferen van zoet water) en de Regionale Adaptatie Strategie. Het gaat hierbij niet alleen om het belang van goed water in het duingebied, maar om een belangrijk onderdeel van het watersysteem van het gehele eiland. Wanneer in de polders de laag zoet water die op het zoute water drijft te dun wordt door langdurige droogte, treedt verzilting of zelfs scheuring van de bodemlaag op. Hierdoor kan (onherstelbare) schade ontstaan. Er wordt juist ingezet op agrarisch natuurbeheer, waarbij landbouw, wonen en ondernemerschap niet wordt beperkt. Een mooi, bio divers landschap biedt ondernemers juist kansen. Daarnaast willen we Groenblauwe netwerken versterken vanwege biodiversiteit, beschaduwen en verkoeling (blz. 29 Texel Robuust).

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				Een verwijzing naar natuurontwikkeling en het versterken van ecologische verbindingen achten wij daarom wel noodzakelijk.
8.	Hart voor Texel	WENS: Natuur toegankelijk en beleefbaar houden	**2.2.2 De duinen en het strand (zeereep) en 3.4 Waardevol Buitengebied** De visie legt veel nadruk op bescherming van natuur, biodiversiteit en kwetsbare gebieden. Toegankelijkheid voor recreatie wordt wel genoemd, maar minder nadrukkelijk als zelfstandig uitgangspunt. Natuur is voor Texel niet alleen iets dat beschermd moet worden, maar ook onderdeel van het dagelijks leven, recreatie, toerisme en de identiteit van het eiland. Afsluiting moet daarom niet de eerste oplossing zijn. Onze wens: Neem als expliciet uitgangspunt op dat Texelse natuur zoveel mogelijk toegankelijk en beleefbaar blijft voor inwoners en bezoekers en dat afsluiting alleen wordt toegepast wanneer minder beperkende oplossingen onvoldoende zijn.	Het opnemen dat de Texelse natuur zoveel mogelijk toegankelijk en leefbaar blijft voor inwoners en bezoekers en dat afsluiting alleen wordt toegepast wanneer minder beperkende oplossingen onvoldoende zijn, kan worden verwerkt in de teksten. Dit sluit aan bij de huidige werkwijze. Echter willen wij gelijk wel de opmerking plaatsen dat de gemeente geen eigenaar en of beheerder is van de natuurgebieden op Texel. De gemeente gaat niet over het volledig of dynamisch afsluiten van een gebied.
9.	Hart voor Texel	WENS: Voor de toekomst van het strand	**2.2.2 De duinen en het strand (zeereep) en pagina 55 over kustveiligheid en strandpaviljoens**	Het toevoegen van deze aanvulling op hoofdlijnen, dat het strand en de duinen ook

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			In de visie komen waterveiligheid, natuur, kustdynamiek, recreatie en strandpaviljoens afzonderlijk terug. Een duidelijke positieve toekomstambitie dat de Texelse stranden aantrekkelijk, goed bereikbaar en passend uitgerust moeten blijven, ontbreekt. Het strand is niet alleen een natuur- en waterveiligheidsgebied. Het is ook een belangrijke plek voor recreatie, sport, ontmoeting, strandbewaking, horeca, ondernemerschap en de aantrekkingskracht van Texel. Wij verzoeken om in de Omgevingsvisie explicieter vast te leggen dat de Texelse stranden naast hun natuur- en waterveiligheidsfunctie ook een belangrijke recreatieve, maatschappelijke en economische functie hebben. Het uitgangspunt dient te zijn dat de stranden ook op lange termijn aantrekkelijk, goed bereikbaar en passend uitgerust blijven voor inwoners en bezoekers, waarbij ondernemerschap, recreatie, sport, veiligheid, natuur en landschap in samenhang worden afgewogen.	een belangrijke plek is voor recreatie, sport, ontmoeting, strandbewaking, horeca en ondernemerschap en de aantrekkingskracht van Texel is, onderschrijven wij. Daarbij willen wij opmerken dat we voor wat betreft de strandzonering ook te maken hebben met de provinciale regelgeving. Verdere uitwerking hoe hier invulling aan gegeven kan gaan worden, zal in een nieuwe strandnota plaatsvinden. Daarnaast wordt in de Kustvisie Texel het belang van economie en toerisme onderschreven. Uitgangspunt van het Meerjarenprogramma kust 2026-2030 geeft uitvoering aan de kustvisie vanuit een integrale aanpak van thema's als waterveiligheid en economie.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
10.	VVD Texel	WENS: Opnemen dat sport ook bedrijfsmatig kan worden georganiseerd	**2.3.1 Goed wonen en leven** Wij willen dat de belofte die het college eerder al heeft gedaan, namelijk uitvoering geven aan deze punten, in de conceptteksten wordt doorgevoerd: • bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie expliciet op te nemen dat sport niet langer uitsluitend als maatschappelijke activiteit wordt beschouwd, maar ook bedrijfsmatig kan worden georganiseerd. • daarbij te zorgen voor een helder en uitlegbaar toetsingskader dat ruimte biedt voor (kleinschalige) sportinitiatieven, vergelijkbaar met hoe andere gemeenten dat al hebben geregeld	In hoofdstuk Goed Wonen en Leven is al opgenomen dat we de gezondheid bevorderen (paragraaf 3.3.9.). Ook is opgenomen dat we voor deze goede gezondheid de sportvoorzieningen willen behouden (3.3.5). De toezegging is door ons gedaan om hierin in de omgevingsvisie de opening te bieden. Met de kanttekening dat dit alleen op plekken kan daar waar dit ruimtelijk aanvaardbaar is, waarbij er sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Welke beleidsregels hiervoor gaan gelden en op welke locaties dit mogelijk wordt, zal verder worden uitgewerkt in beleidsregels en het omgevingsplan.
11.	Texels Belang	WENS Houd bij ontwikkelingen in het buitengebied de Texelse maat en schaal als uitgangspunt	**2.3.2 Waardevol buitengebied** Wij wensen dat bij ontwikkelingen in het buitengebied de **Texelse maat en schaal** als uitgangspunt wordt genomen. Ontwikkelingen moeten mogelijk blijven, maar wel passen bij	In paragraaf 2.3 worden de verschillende opgaven beschreven. Die verder worden uitgewerkt in Hoofdstuk 3. In

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			de plek en bij het open en herkenbare Texelse landschap. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar één ontwikkeling, maar ook naar het gezamenlijke effect van meerdere ontwikkelingen op het landschap.	paragraaf 2.2.2 wordt de ruimtelijk opbouw en waarden van Texel beschreven met de waarden en ambities per gebied. Daarin is opgenomen dat rekening moet worden gehouden met de Texelse maat en schaal. Hoe we dit gaan vastleggen, zal in het proces rondom de Nota omgevingskwaliteit verder worden uitgewerkt al dan niet met een juridische regel geborgd in het omgevingsplan.
12.	CDA Texel	WENS: Zone De Cocksdorp-Vuurtoren niet typeren als 'Verbinding groen tussen kernen en landschap	**3.2 Visiekaart omgevingsvisie** Op bladzijde 37 staat afbeelding 3.1 Visiekaart. Als we naar de zone De Cocksdorp – Vuurtoren kijken, dan geldt dit: Verbinding groen tussen de kernen en het landschap. In dat gebied bevinden zich echter o.a. 4 boerderijen, een bedrijventerrein en drie vakantieparken. Wij hebben bedenkingen bij het grote gebied dan als verbindingszone is ingekleurd en de gevolgen die dit beleid gaat hebben voor de ondernemers en bewoners. Wij vrezen dat de huidige activiteiten niet ongehinderd door kunnen gaan als deze verbindingszone werkelijkheid wordt	De aanduiding 'verbinding groen tussen de kernen en het landschap' is bij elke kern van het eiland aangegeven. Het is de ambitie om de groene hoofdstructuur van het eiland te versterken. De zone is indicatief. Het geeft aan dat waar schakels ontbreken, we verder kunnen onderzoeken of en hoe we de schakels kunnen invullen en verbinden. In de tekst zouden wij indien

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				gewenst hier nog een nadere toelichting op kunnen geven.
13.	VVD Texel **en** Texels Belang	WENS: Woningbouw moet vooral bijdragen aan wonen voor Texelaars	**3.3 Goed wonen en leven** Wij willen dat niet alleen wordt gekeken naar het aantal woningen, maar vooral naar voor wie deze woningen worden gebouwd. De 775 extra woningen tot 2034 zijn belangrijk maar de samenstelling van de woningvoorraad is minstens zo belangrijk. Starters, gezinnen, Texelse ouderen en mensen met een zorgbehoefte hebben verschillende woonwensen. Ook passende huisvesting voor personeel is noodzakelijk voor de leefbaarheid en economie van Texel. Wij wensen daarom dat nadrukkelijk wordt gestuurd op een woningvoorraad die aansluit bij de behoefte van de Texelse samenleving, met voldoende betaalbare woningen en mogelijkheden voor doorstroming. De conceptvisie benoemt dat betaalbaarheid en bescherming van de woningmarkt belangrijke uitgangspunten zijn, en dat zijn ze ook; wij vinden alleen dat er vanwege volkshuisvestings-technische redenen wel kan worden afgeweken van de verplichting om 30% in het sociale huursegment te programmeren. Wij willen daarom een derde uitgangspunt toevoegen; bouwen naar daadwerkelijke behoefte.	In paragraaf 3.3 zijn de ambities beschreven. Een van de ambities is het uitbreiden van de (betaalbare) woningvoorraad conform behoefte. Het expliciet toevoegen van deze wens is dan ook naar ons oordeel overbodig. Met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting op 1 juli 2026 is de gemeente verplicht om een volkshuisvesting programma te maken waar instaat hoeveel, waar en voor welke doelgroepen er gebouwd wordt. Daarbij is vastgelegd dat twee/derde van de te bouwen woningen zowel koop als huur betaalbaar moet zijn voor mensen met een laag of midden inkomen en 30% van alle nieuwbouw moet bestaan uit sociale huur (regionaal afgestemd).

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
14.	Texels Belang	WENS: Ontwikkeling woningen altijd afwegen tegen kwaliteit leefomgeving	**3.3 Goed wonen en leven** Verdichting en woningbouw mogen niet leiden tot het verdwijnen van groen, speelruimte, ontmoetingsplekken of de karakteristieke uitstraling van de dorpen. De ontwikkeling van woningen moet altijd worden afgewogen tegen de kwaliteit van de leefomgeving. We vinden dat dat explicieter in de ontwerp-Omgevingsvisie benoemd moet worden, zodat de toetsing daaraan daarna geconcretiseerd kan worden in de Programma's die daarna worden opgesteld.	Op grond van de Omgevingswet is het verplicht om bij iedere ontwikkeling, die niet past binnen het omgevingsplan, een integrale afweging te maken over de invulling van het gebied en het ruimtegebruik, zodat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het opnemen van een aanvullende tekst is naar ons oordeel overbodig. Het is niet wenselijk om in de omgevingsvisie op voorhand toetsingscriteria op te nemen omdat elke situatie maatwerk behoeft en hiervoor door uw raad in concrete gebieds-uitwerkingen, kaders kan meegeven.
15.	Hart voor Texel	WENS: Levendigheid, Texelse tradities en ruimte voor evenementen	**3.3 Goed wonen en leven (en: p. 14 bij de beschrijving van de Texelse geschiedenis en tradities (Ouwe Sunderklaas en Meierblis); p. 38-42, hoofdstuk 3.3 "Goed wonen en leven", in het bijzonder paragraaf 3.3.5 "Zorgen voor een passend**	Wij begrijpen de gevraagde aanvulling en kunnen de tekst hierop aanscherpen. Het toevoegen van de ambitie om ruimte te blijven bieden

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			en bereikbaar voorzieningenaanbod" en paragraaf 3.3.6 over jongeren en hun toekomst op Texel. De concept-Omgevingsvisie benoemt het belang van leefbaarheid, Texelse identiteit, cultuur en voorzieningen. Ook worden Ouwe Sunderklaas en de Meierblis genoemd als typisch Texelse tradities en erkend als immaterieel erfgoed. Daarnaast staat in de visie dat voldoende voorzieningen en activiteiten belangrijk zijn om Texel aantrekkelijk te houden om te wonen en te leven. Wij missen echter een bredere ambitie om Texel ook in de toekomst een levendig eiland te laten zijn, met voldoende ruimte voor ontmoeting, evenementen, cultuur, sport en activiteiten voor verschillende generaties. Voor de toekomst van Texel is het niet voldoende om alleen voorzieningen voor een vergrijzende bevolking in stand te houden. Het eiland moet ook aantrekkelijk blijven voor jongeren, jonge gezinnen en toekomstige generaties. Dat vraagt niet alleen om woningen en werk, maar ook om een passend cultureel, recreatief en evenementaanbod. Onze wens: Neem in de Omgevingsvisie expliciet op dat Texel ruimte wil blijven bieden aan traditionele én nieuwe evenementen, culturele activiteiten, sport en ontmoeting. Bestaande Texelse tradities zoals Ouwe Sunderklaas en de Meierblis moeten blijvend kunnen worden georganiseerd en doorgegeven aan volgende generaties. Daarnaast moet er voldoende beleidsruimte blijven voor nieuwe initiatieven en voor evenementen die langer duren of zich ontwikkelen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente zoekt	aan traditionele én nieuwe evenementen, culturele activiteiten, sport en ontmoeting. Dat bestaande Texelse tradities zoals Ouwe Sunderklaas en de Meierblis (beiden immaterieel erfgoed) moeten blijvend kunnen worden georganiseerd en worden doorgegeven aan volgende generaties.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			naar mogelijkheden en maatwerk, in plaats van beperkingen vooraf leidend te laten zijn. Het doel is niet alleen een leefbaar eiland voor de huidige bevolking, maar ook een aantrekkelijk eiland waar jongeren willen blijven, terugkomen en hun toekomst kunnen opbouwen.	
16.	CDA Texel	WENS: Juist meer nadruk op pijlers Toerisme, landbouw en visserij, en veel minder op groen, biodiversiteit en natuurwaarden	**o.a. 3.3 Goed wonen** Texel is niet uitsluitend een natuurgebied. Het is ook een thuis voor Texelaars, een vakantiebestemming voor vele bezoekers en een plek waar mensen hun brood verdienen. De balans tussen deze aspecten van het eiland komt onvoldoende tot zijn recht in de conceptteksten van de omgevingsvisie. We hebben ernstige bedenkingen bij de zware nadruk op groen, biodiversiteit en natuurwaarden. Toerisme, landbouw en visserij zijn belangrijke economische pijlers van het eiland en Texel is ook nadrukkelijk ons gemeenschappelijk huis. Als de omgevingsvisie als basis dient voor toekomstig beleid vrezen wij dat economie (vooral toerisme en landbouw) en leefbaarheid voor de Texelaars ondergeschikt worden aan ambities op het gebied van groen, biodiversiteit en natuurwaarden. Dit is een voor ons ongewenste ontwikkelrichting van het gemeentelijk beleid.	In de omgevingsvisie leggen wij naar ons oordeel in hoofdstuk 3, weliswaar in verschillende paragrafen, op hoofdlijnen de nadruk op alle pijlers die voor ons eiland van belang zijn.Wij onderschrijven dat Toerisme, landbouw en visserij belangrijke economische pijlers zijn van het eiland. Om te zorgen voor leefbaarheid van het eiland voor de texelaars zijn naar ons oordeel ook groen, biodiversiteit en de natuurwaarde onderwerpen die aandacht vragen. Er moet voldoende balans zijn tussen al deze aspecten.
17.	Hart voor Texel	WENS: Ruimte voor personeelshuisvesting bij ondernemers	**3.3.1 'Inzetten op een gevarieerd woningaanbod', bij de passage over huisvesting van (seizoen)personeel.**	Naar ons oordeel is hier in de omgevingsvisie aandacht aan besteed. De wijze waarop personeelshuisvesting wordt

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			De concept-Omgevingsvisie erkent dat er een groeiende vraag is naar kwalitatief goede huisvesting voor (seizoen)personeel. De gemeente geeft aan huisvesting voor personeel te willen faciliteren. Daarmee wordt het probleem terecht benoemd. Wij missen echter een duidelijkere ambitie om ondernemers daadwerkelijk voldoende mogelijkheden te geven om personeel op of nabij het eigen bedrijf te huisvesten. Voor veel Texelse bedrijven is personeelshuisvesting inmiddels een belangrijke voorwaarde om het bedrijf goed te kunnen laten functioneren. Dit speelt niet alleen in toerisme en horeca, maar ook in landbouw, zorg, techniek en andere sectoren. Onze wens: Neem in de Omgevingsvisie nadrukkelijker op dat voldoende en passende personeelshuisvesting een randvoorwaarde is voor een toekomstbestendige Texelse economie. Geef ondernemers daarom voldoende ruimte om kwalitatief goede personeelshuisvesting te realiseren, waar mogelijk op of nabij het eigen bedrijf. Uitgangspunt moet zijn dat de gemeente actief zoekt naar mogelijkheden en maatwerk, zodat personeelshuisvesting niet onnodig wordt belemmerd door bestaande ruimtelijke of planologische beperkingen. Personeelshuisvesting moet daarbij niet ten koste gaan van de reguliere woningvoorraad voor Texelaars, maar juist aanvullend daarop worden georganiseerd. Wanneer de huisvesting blijvend voldoet aan de daarvoor geldende voorwaarden, moet het uitgangspunt zijn dat deze ook blijvend gebruikt kan worden voor personeelshuisvesting.	georganiseerd, op of nabij het eigen bedrijf etc. zal worden uitgewerkt in het volkshuisvestingsprogramma.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
18.	CDA Texel	WENS: De 3-30-300 niet opnemen voor groen en bomen	**3.3.4. Creëren van een klimaatadaptieve openbare ruimte** Op bladzijde 40 staat de volgende passage, en die willen we schrappen vanwege de onduidelijke status van het Beleidsplan groene infrastructuur en omdat in een visie zo min mogelijk concrete maatregelen horen te staan. Dat is deze: *'Binnen de bebouwde kom streven we naar het voldoen aan de 3-30-300 regel, wat staat voor:* *- 3 bomen: iedereen kan vanuit zijn woning, werkplek, leeromgeving of zorginstelling minstens drie grote bomen zien;* *- 30 %: in elke buurt is minimaal 30 % van het grondoppervlak bedekt met boomkronen;* *- 300 meter: iedereen moet lopend binnen 300 meter toegang hebben tot hoogwaardig openbaar groen van minstens 0,5 hectare.'*	De 3-30-300 regel omvat geen concrete maatregelen, maar is een richtlijn die op maat uitgewerkt wordt in de verdere beleidsvorming. Daarmee past dit naar ons oordeel juist als uitgangspunt in de omgevingsvisie. Deze tekst is gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde strategie Klimaatadaptatie 2024-2028 (Texel Robuust). Een van de acties in de bijbehorende Uitvoeringsagenda is het stellen van richtlijnen over hitte, percentage groen op buurtniveau en waterberging. De samenhang met de 3-30-300 regel is hierbij genoemd als onderdeel van de verkenning in het beleidsplan Groene Infrastructuur. In de door de gemeenteraad onderschreven ambities en uitgangspunten van het conceptbeleidsplan Groene Infrastructuur is opgenomen

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				dat we in de bebouwde kom uitgaan van de 3-30-300 regel.
19.	CDA Texel	WENS: (Meer) aandacht voor gelukkig opgroeien en plezierig ouder worden	**o.a. 3.3.7 Ondersteuning van een inclusieve samenleving** Texel is voor de Texelaars hun thuis. We willen inzetten op veilig, gezond en prettig samen leven op ons mooie eiland. In de afgelopen jaren heeft het welzijn van de Texelse jeugd steeds veel terecht aandacht gehad. Daarnaast is er ook vergrijzing op het eiland en vraagt gezond en plezierig ouder worden op het eiland ook aandacht. Wij zien ook een duidelijke link met ontwikkelingen en beleid in de fysieke leefomgeving die bij kunnen dragen aan het welzijn van de jeugd en ouderen. Daarom wensen we dat er specifiek aandacht wordt besteed in de omgevingsvisie aan jeugd en ouderen. Gelukkig opgroeien zonder verslavings- problemen en met voldoende voorzieningen. Plezierig ouder worden in een voor oudere inwoners toegankelijke samenleving.	Deze wens is naar ons oordeel niet nodig. In de conceptteksten geven we expliciet aan dat alle inwoners mee moeten doen in de samenleving. In de omgevingsvisie hebben we op hoofdlijnen de inzet op prettig samenleven op het eiland geformuleerd. In de vastgestelde visie Sociaal Domein – Wij zijn Texel: Sociaal en Gezond – met en voor elkaar zijn drie uitvoeringsprogramma's vastgesteld: Ouderen, Alle kwetsbare inwoners en Kind en Jongeren. Deze programma's geven inhoud aan de sociale kant van de leefomgeving en aan de ondersteuning van verschillende doelgroepen op Texel.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
20.	Texels Belang **en** Hart voor Texel	WENS: [1]STOMP niet als vaste hiërarchie toepassen ten koste van de bereikbaarheid van Texelaars	**3.3.10 Realiseren van een beweegvriendelijke leefomgeving** De Omgevingsvisie hanteert het STOMP-principe als uitgangspunt, waarbij lopen en fietsen de hoogste prioriteit krijgen, gevolgd door openbaar vervoer en deelmobiliteit en de privéauto als laatste wordt geplaatst. Voor veel Texelaars is de eigen auto echter een belangrijk onderdeel van de dagelijkse bereikbaarheid. Wij vinden daarom dat STOMP niet zo stellig moet worden toegepast dat de auto voor Texelaars bij voorbaat ondergeschikt wordt gemaakt. Onze wens: pas STOMP toe met ruimte voor de specifieke situatie van Texel. Lopen, fietsen en openbaar vervoer moeten aantrekkelijk en goed gefaciliteerd worden en bezoekers kunnen worden gestimuleerd om hiervan zoveel mogelijk gebruik te maken. Voor Texelaars moet de eigen auto echter een volwaardige vervoerskeuze blijven wanneer zij deze nodig hebben. Het gebruik of bezit van een privéauto hoeft voor inwoners niet actief te worden ontmoedigd. Deelmobiliteit kan een aanvullende mogelijkheid zijn, maar mag niet als uitgangspunt dienen ter vervanging van de eigen auto. Bij ruimtelijke en infrastructurele keuzes moet de bereikbaarheid van inwoners worden gewaarborgd en moeten Texelaars een reële keuze houden in de manier waarop zij zich over het eiland verplaatsen.	Met het hanteren van het STOMP principe wordt de auto niet verboden. STOMP staat voor Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility-as-a-Service en Privéauto. Het is een ontwerp- en beleidsprincipe dat helpt bij het plannen van stedelijke gebieden en mobiliteit, waarbij de mens centraal staat. Het doel is niet om de auto te verbieden, maar om duurzame en gezonde vervoerswijzen te stimuleren en de openbare ruimte evenwichtiger te verdelen. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.

[1] STOMP is een prioritering voor duurzame mobiliteit, waarbij Stappen (lopen) en Trappen (fietsen) de hoogste prioriteit krijgen, gevolgd door Openbaar Vervoer, Mobility-as-a-Service (deelmobiliteit), en als laatste de Privéauto

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
21.	PvdA PRO Texel	WENS: Openbaar vervoer als volwaardig alternatief	**3.3.10 Realiseren van een beweegvriendelijke leefomgeving (en: (§3.7.2 p. 59; §3.5.3 p. 53; §3.7.5 p. 60)** De visie wil dat het openbaar vervoer een volwaardig alternatief voor de auto wordt, betaalbaar en eilanddekkend, en dat toeristen de auto laten staan. Voor de uitvoering verwijst de visie vooral naar de provincie als concessieverlener. Maar daarmee is Texel volledig afhankelijk van een concessie die geen garantie biedt op goed OV. Voor de nieuwe concessie vanaf 2028 schreef maar één vervoerder in, die voor 13 jaar het alleenrecht krijgt. Het OV-gebruik op Texel is sinds 2012 niet gestegen. Onze is wens is dus dat de visie uitgaat van een gemeente die zelf regie neemt over het vervoer op het eiland, en niet afwacht wat de concessie oplevert. Het OV verbindt alle dorpen, sluit aan op de boot, en werkt samen met het parkeer- en toerismebeleid, zodat reizen zonder auto voor inwoners en bezoekers de logische keuze wordt.	Ten aanzien van het openbaarvervoer is de provincie het bevoegd gezag. In de RIB 25-053 hebben wij uw raad geïnformeerd over deze concessie. Aangegeven is dat wij in de gesprekken met de provincie Noord Holland hebben meegegeven dat wij een goed mobiliteit systeem wensen dat aansluit bij de behoefte van het eiland. Goede aansluiting tussen boot en verbeterde toegang tot het openbaar vervoer. Dit alles in overeenstemming met het ontwerp mobiliteitsprogramma 2035. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.
22.	Texels Belang **en** VVD Texel	WENS: **Bescherm landbouwgrond en geef de Texelse landbouw een duidelijk toekomstperspectief**	**3.4 Waardevol buitengebied** De landbouw wordt in de conceptvisie vooral benaderd vanuit verduurzaming, natuurinclusiviteit en klimaatadaptatie. Wij vinden dat daarbij nadrukkelijker moet worden vastgelegd dat de landbouw op Texel ook voldoende ruimte en een economisch gezond toekomstperspectief behoudt. We willen daarnaast dat	Naar ons oordeel is in de omgevingsvisie niet aangegeven dat landbouw en natuur niet naast elkaar kunnen bestaan. Wij onderschrijven dat de Texelse

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			nadrukkelijker wordt beschreven dat landbouwgrond schaars is en dat de agrarische sector een belangrijke economische, voedselproducerende en landschappelijke drager vormt van Texel, nauw verbonden met de identiteit van het eiland. Wij zijn trots op onze landbouwsector en vinden dat de visie nadrukkelijker moet borgen dat productieve landbouwgrond niet wordt opgeofferd voor de aanleg van nieuwe natuur. Landbouw en natuur kunnen juist naast en met elkaar bestaan. Daarvoor is ontwikkelruimte nodig voor agrariërs, met kansen voor ondernemerschap, innovatie, verduurzaming, lokale voedselproductie en passende verbreding. Zo behouden we een sterke, toekomstbestendige landbouwsector met een realistisch economisch perspectief, passend bij het unieke karakter van Texel.	landbouw voor een belangrijke opgave komt te zijn. Voor ons eiland moeten we zorgen voor een duurzame toekomst. Waarbij er een balans nodig is tussen de ontwikkelruimte van de agrariërs en waar ook rekening wordt gehouden met de andere opgaven. Indien gewenst kunnen wij dit onderdeel tekstueel aanscherpen.
23.	Texels Belang	WENS: Bos en natuurgebieden niet alleen voor fitte fietsers	**3.4 Waardevol buitengebied** Texels Belang vindt het belangrijk dat natuurgebieden niet alleen toegankelijk zijn voor fitte wandelaars en fietsers, maar ook voor ouderen, mindervaliden en inwoners die minder mobiel zijn. Daarom wensen wij dat in de omgevingsvisie wordt verduidelijkt dat de bestaande bereikbaarheid van bos- en natuurgebieden voor gemotoriseerd verkeer behouden blijft, tenzij zwaarwegende redenen aanleiding geven hiervan af te wijken. Hiermee wordt voorkomen dat toekomstige beleidsuitwerkingen leiden tot ongewenste beperkingen van de toegankelijkheid van deze gebieden.	Wij begrijpen uw wens zoals geformuleerd en kunnen de tekst hierop aanscherpen.
24.	D66 Texel	WENS: Toevoegen beheerders van natuurterreinen bij paragraaf	**3.4.3 Inzetten op de versterking van de groene infrastructuur**	Wij begrijpen uw opmerking en kunnen de gevraagde toevoeging om ook de

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
		'Inzetten op de versterking van de groene infrastructuur'	In de paragraaf 'Inzetten op de versterking van de groene infrastructuur' op pagina 48 staat: *'Daarnaast creëren we, in nauwe samenspraak met de huidige bewoners, een overgangszone tussen de duinen en de polder, waarbij we de landschappen versterken en het natuurgebied toegankelijk houden.'* Wij zouden hier graag zien dat ook de beheerders van de natuurterreinen mee worden genomen in het versterken van landschappen en het toegankelijk houden van natuurgebieden.	beheerders van de natuurterreinen mee te nemen onderschrijven. Echter vragen wij ons af hoe zich dit verhoudt tot wens nummer 25.
25.	CDA Texel	WENS: Voorkomen dat een overgangszone tussen duinen en polder ten koste gaat van landbouwgrond	**3.4.3 Inzetten op de versterking van de groene infrastructuur** We willen de volgende passage die op blz. 48 staat uit de visie schrappen: '*Daarnaast creëren we, in nauwe samenspraak met de huidige bewoners, een overgangszone tussen de duinen en de polder, waarbij we de landschappen versterken en het natuurgebied toegankelijk houden.*' We willen voorkomen dat gebruikers en bewoners van dat gebied (er is sprake van landbouw en toeristische verblijven) hier te veel door beperkt worden of er last van krijgen; ook denken we dat het zou kunnen betekenen dat landbouwgrond wordt omgezet naar natuur.	Zoals bij de beantwoording van de vragen is aangegeven dat de omgevingsvisie zelfbindend is. Met de omgevingsvisie voor de gemeente kan je geen landbouwgrond onttrekken of beperkingen opleggen. Dit kan alleen via (juridische) regels in het omgevingsplan. Aan het omgevingsplan wordt de komende jaren gewerkt. Voor elk deelgebied dat wordt opgepakt zal een startnotitie/nota van uitgangspunten aan uw raad worden voorgelegd. Uw raad stelt uiteindelijk het omgevingsplan vast.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
26.	PvdA PRO Texel	WENS: Gifvrije zones langs de dorpsranden	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector (§3.4.4 p. 49-50; §3.8 p. 61)** De visie erkent de zorgen over gewasbestrijdingsmiddelen en de volksgezondheid, maar wil het gebruik alleen "waar mogelijk" verminderen. Bij de geitenhouderij kiest de visie wél voor voorzorg vanwege gezondheidsrisico's (p. 50). Wij vinden "Waar mogelijk" te vrijblijvend voor een gezondheidsrisico. Wie aan de rand van een dorp woont, of in het buitengebied woont of verblijft, verdient dezelfde voorzorg als bij de geitenhouderij. Onze wens dus: Laat de visie uitgaan van gifvrije overgangen tussen dorp en landschap, en van bescherming van plekken in het buitengebied waar mensen wonen of verblijven. Die zones moeten groene randen worden die de gezondheid beschermen en tegelijk bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie, in samenwerking met de agrariërs die er boeren.	De visie met betrekking tot de geitenhouderij vloeit voort uit Rijksregels en de instructieregel van de provincie Noord Holland. Daarin is vastgelegd dat het nieuw vestigen of uitbreiden van de geitenhouderij verboden is. In de omgevingsvisie hebben we de zorgen met betrekking tot gewasbeschermings-middelen erkent. Op dit moment is ontwikkeling hierover nog volop gaande inclusief rechtelijke uitspraken. Wij hebben aangegeven daar waar mogelijk het te willen verminderen, omdat op dit moment de gevolgen, denk daarbij aan bijvoorbeeld nadeelcompensatie, nog niet volledig in beeld hebben. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				Bij het opstellen van het omgevingsplan en de kaderstelling hiervoor zal dit één van de onderwerpen zijn die meegenomen moet worden. Het opnemen van een eventuele zonering en de consequenties kunnen indien gewenst dan onderzocht worden.
27.	D66 Texel	WENS: Opnemen dat gemeente Texel streeft naar een gifvrij eiland	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector** In de conceptteksten Omgevingsvisie Texel staat nu op pagina 49: *'Waar mogelijk zet de gemeente zich samen met LTO en de agrariërs in voor het verminderen van het gebruik van gewas-bestrijdingsmiddelen op Texel.'* Wij zouden graag wat meer ambitie zien op dit vlak.	Zie reactie onder wens 26
28.	PvdA PRO Texel	WENS: Kiezen voor landbouw die mestproductie verkleint, niet voor technieken die de huidige productie vastleggen	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector** De visie kiest voor natuurinclusieve landbouw en minder gebruik van mest. Tegelijk noemt ze mestvergisters en een collectieve mestverwerking als te ondersteunen innovaties. Vergisting en verwerking van mest, collectief of per bedrijf, vragen om een vaste aanvoer van mest en houden zo de intensieve veeteelt in stand. Bovendien vergroten ze het mesttekort op het eiland, omdat de mest als product van Texel verdwijnt in plaats van terug te gaan naar de eigen bodem. Dat botst met de koers die de visie zelf kiest. Wij vinden dat de visie consequent moet zijn: Texel kiest voor een landbouw die	De sector staat voor een innovatieve en duurzame opgave. Naar ons oordeel horen hier ook innovatieve technologieën bij zoals mestvergisters. Zoals aangegeven wordt op dit moment de mogelijkheid voor collectieve mestverwerking onderzocht met als doel maximale verwaarding en

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			de kringloop op het eiland sluit en de mestproductie verkleint, niet voor technieken die de huidige productie vastleggen.	emmissiereductie (het omzetten van de vermindering van schadelijke uitstoot). Wij zijn van oordeel dat ook ruimte moet zijn voor innovatie.
29.	GroenLinks PRO Texel	WENS: Opname voorzorgsbeginsel bij gewasbeschermingsmiddelen	**3.4.4 Streven naar een natuurinclusieve agrarische sector** Het college heeft eerder aangegeven dat het voorzorgsbeginsel bij gewasbeschermingsmiddelen van toepassing is en dat dit op lokaal niveau betekent dat alle mogelijkheden binnen de bevoegdheden van de gemeente moeten worden benut om blootstelling van mens en natuur zo klein mogelijk te maken, in afwachting van verder wetenschappelijk onderzoek en daarop gebaseerd beleid. Door dit uitgangspunt expliciet op te nemen in de Omgevingsvisie ontstaat meer samenhang tussen de visie en het al door het college ingenomen standpunt. Deze formulering sluit aan bij de Omgevingsvisie, zonder direct nieuwe normen of verboden vast te leggen, maar geeft wel een duidelijke beleidsrichting voor toekomstige uitwerking in het omgevingsplan. De tekst op blz. 49 ‘Anders werken betekent concreet ook: minder gebruik van mest, krachtvoer en gewasbeschermingsmiddelen <….> Waar mogelijk zet de gemeente zich samen met LTO en de agrariërs in voor het verminderen van het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen op Texel.’ als volgt aan te vullen:	Zie ook beantwoording wens 26. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) vindt het niet onredelijk om bij nieuwe gevoelige functies een spuitvrije afstand van minimaal 50 meter aan te houden. Dit is uiteindelijk een richtlijn geworden, waarvan onderbouwd afgeweken kan worden met bv. locatie specifiek onderzoek. Indien het gewenst is om in plaats van de richtlijnen te hanteren een gifvrije zone op te nemen, kan dit alleen via het omgevingsplan aangezien

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			Daarnaast hanteert de gemeente het voorzorgsbeginsel. Dit betekent dat de gemeente binnen haar bevoegdheden maatregelen bevordert die de blootstelling van mens, natuur en milieu aan gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk beperken, ook wanneer nog niet alle wetenschappelijke onzekerheden zijn weggenomen. Bij de verdere uitwerking van het omgevingsbeleid en het omgevingsplan wordt bescherming van gezondheid, biodiversiteit en waterkwaliteit expliciet meegewogen.'.	de omgevingsvisie alleen zelfbindend is. Een dergelijke zone kan, net als met het afwijken van de richtlijn, alleen met een goede motivering worden opgenomen. Daarnaast zal uitgezocht moeten worden of een dergelijke zone eventueel nadeelcompensatie met zich meebrengt. Bij de voorbereiding van het wijzigen van het omgevingsplan, voor het gedeelte buitengebied, zullen wij expliciet naar de gewasbeschermingsregeling moeten kijken, mede in relatie tot de richtlijnen die hiervoor gelden, jurisprudentie en uitspraken.
30.	Texels Belang	WENS Ruimte voor een sterke lokale economie en dus ook aandacht voor de balans tussen uitvoerbaarheid en ambities	**3.5 Toekomstbestendig ondernemen** Wij wensen dat de Omgevingsvisie nadrukkelijk ruimte blijft bieden aan ondernemers die bijdragen aan een sterke en brede Texelse economie. De visie benoemt landbouw, visserij en toerisme als traditionele pijlers van de economie en benadrukt daarnaast het belang van innovatie, verduurzaming, talentontwikkeling en het behouden van jongeren.	De omgevingsvisie voorziet naar ons oordeel in de gevraagde balans tussen uitvoerbaarheid en ambities. Wij begrijpen de gevraagde aanscherping.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			Daar hoort wat ons betreft ook bij dat ondernemers voldoende ruimte krijgen om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Deze wens betreft zodoende ook het benoemen dat verduurzaming en nieuwe regelgeving niet mogen leiden tot een situatie waarin ondernemen op Texel steeds moeilijker wordt. De balans tussen ambities en uitvoerbaarheid verdient daarom nadrukkelijk aandacht.	
31.	D66 Texel	WENS: Opnemen mogelijkheid voor water-wonen Haven Oudeschild in de omgevingsvisie	**3.5.1 Inzetten op een sterke Texelse economie** Wij zouden graag in de conceptteksten Omgevingsvisie Texel opgenomen hebben dat een deel van de haven beschikbaar komt voor water-wonen. Er is in de omgevingsvisie veel aandacht voor de haven van Oudeschild. Dat is terecht, want het is een zorgenkindje. Wij denken daarom aan water-wonen in een deel van de haven. Bijvoorbeeld energieneutrale woonboten. Het mes snijdt dan aan meerdere kanten: • Woningen voor starters • Energieneutrale waterwoningen, dus geen last van stijgende zeespiegel. • Flexibel, compact. • Ook te gebruiken als tijdelijke woningen voor personeel en voor starters.	Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen. In de omgevingsvisie hebben wij aandacht voor de haven Oudeschild. Hoe we hier invulling aan gaan geven zal concreet uitgewerkt gaan worden in een gebiedsvisie. Met het opnemen van concrete ontwikkelingen is er geen sprake meer van een richting gevend document. Zoals we in de beantwoording van de vragen hebben aangegeven kan als deze tekst opgenomen er wellicht een mer-procedure moeten worden doorlopen. Dit betekent dat de omgevingsvisie zonder mer-

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
				beoordeling en eventuele mer-procedure nu niet in procedure gebracht /vastgesteld kan worden.
32.	VVD Texel	WENS: Ruimte voor kleinschalige, passende recreatieve voorzieningen aan de oostkant van Texel	**3.5.3 Inzetten op kwalitatief toerisme** We willen toegevoegd zien dat er ruimte wordt geboden voor kleinschalige, passende recreatieve voorzieningen aan de oostkant van ons eiland, die de druk op andere plekken kunnen verminderen, waardoor de economie breder over het eiland wordt verdeeld. We willen hierbij drie richtinggevende principes meegeven: • Nieuwe recreatieve voorzieningen aan de oostkant zijn bescheiden van opzet en qua schaal ondergeschikt aan het omliggende landschap en de woonomgeving. Het gaat om laagdrempelige en kleinschalige initiatieven, die als aanvulling en verrijking kunnen worden gezien op en van het bestaande toeristische aanbod. Denk hierbij aan een slechtweervoorziening. Of een recreatieve voorziening die er nog niet is op Texel. Er is geen ruimte voor nieuwe grootschalige verblijfsrecreatie of intensieve publiekstrekkers. • Nieuwe voorzieningen moeten aantoonbaar bijdragen aan het versterken van de lokale identiteit, zoals de beleving van de waddendijk, de historische polders of agrarische cultuurhistorie.	Zoals in de omgevingsvisie is opgenomen is in verband met de druk op de natuur en ter bevordering van het landschap een bewuste sturing van het toerisme over het eiland noodzakelijk. De voorgestelde wens onderschrijft dit uitgangspunt en is een toevoeging die wij onderschrijven.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			• Bij de ontwikkeling van passende voorzieningen wordt primair gebruik gemaakt van bestaande bebouwing of aansluitend aan bestaande bebouwing. Dit voorkomt versnippering van het landschap.	
33.	Hart voor Texel	WENS: Toerisme evenwichtiger beschrijven	**3.5.3. Inzetten op kwalitatief toerisme** De toeristische sector wordt in de conceptvisie erkend als belangrijk voor werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. In de verdere uitwerking verschuift de nadruk echter sterk naar natuur, landschap, druk op gebieden, mobiliteit en het sturen van bezoekersstromen. De beschrijving van toerisme heeft naar onze mening een te eenzijdige nadruk op natuur, landschap en mobiliteit. Wij missen de positieve betekenis van toerisme voor het voorzieningenniveau, evenementen, sport, cultuur, horeca, detailhandel en werkgelegenheid. Wij verzoeken om deze maatschappelijke en economische betekenis nadrukkelijker en evenwichtiger onderdeel te maken van de visie op kwalitatief toerisme.	De toeristische sector staat vrij centraal in de visie omschreven. Wij begrijpen de gemaakte opmerking en kunnen de omgevingsvisie op dit punt aanvullen.
34.	Hart voor Texel	WENS: Niet sturen op één gewenst type bezoeker	**3.5.3. Inzetten op kwalitatief toerisme** De visie stelt dat Texel zich richt op bezoekers die bewust voor het eiland kiezen, natuur en landschap waarderen en zich ervan bewust zijn dat zij te gast zijn. Dat is vrij normatief geformuleerd. Texel wordt ook bezocht voor het strand, horeca, evenementen, sport, winkels, familiebezoek en musea. De kwaliteit van het toerisme zou daarom vooral moeten worden bepaald door de kwaliteit en	De voorliggende teksten zijn niet bedoeld om te sturen op één type bezoeker. Wij onderschrijven dat Texel niet gericht is op alleen natuur en landschap. Wij kunnen als deze wens wordt aangenomen

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			balans van het aanbod op Texel, en niet door één gewenst bezoekersprofiel. Onze wens: Beschrijf kwalitatief toerisme niet vanuit één gewenst type bezoeker, maar vanuit de kwaliteit van het aanbod en de balans die Texel zelf wil bewaken. Texel is niet alleen natuur en landschap, maar ook een gastvrij eiland met dorpen, cultuur, evenementen, sport, horeca, winkels en recreatieve voorzieningen.	de omgevingsvisie visie hier tekstueel op aanvullen.
35.	VVD Texel, CDA Texel, Texels Belang en Hart voor Texel	WENS: Schrappen van 'het uitwerken van balansindicatoren en invulling geven aan bewonersprofijt'	**3.5.3 Inzetten op kwalitatief toerisme** Texel is voor een belangrijk deel afhankelijk van het toerisme. Het is dan ook van groot belang voor de economie en de leefbaarheid van ons eiland. De discussie over toerisme draait vaak om de vraag waar de grens ligt tussen gezonde toeristische dynamiek en overmatige drukte. Het gaat daarbij om het vinden van een goede balans tussen de belangen van inwoners en bezoekers. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente hierover actief het gesprek aangaat met inwoners en oog heeft voor wat er leeft op het eiland. Het ontwikkelen van balansindicatoren en het nader invullen van het begrip 'bewonersprofijt' vinden wij echter een stap te ver. Hiermee wordt geprobeerd om een subjectief begrip als de balans tussen bewoners en bezoekers meetbaar en uiteindelijk stuurbaar te maken. Daar geloven wij niet in. Wij geven er de voorkeur aan om eventueel bij te sturen op basis van doorlopende gesprekken met inwoners en de ervaringen en signalen die vanuit de samenleving naar voren komen.	Door de gemeenteraad is op 16 oktober 2024 de tweede uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2025-2027 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat aan de slag wordt gegaan met onderzoek naar bewonersprofijt en het uitwerken van balansindicatoren. Het schrappen van het uitwerken van en invulling geven aan bewonersprofijt staat haaks op eerdere besluitvorming van uw raad. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			Daarom stellen wij voor de volgende zin **te schrappen** uit de visie: "*Het verder uitwerken van balansindicatoren en invulling geven aan bewonersprofijt zijn daar onderdeel van*."	
36.	VVD Texel	WENS: Explicieter benoemen dat er *geen* grootschalige windturbines komen	**3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050** Het Texelse landschap moet leidend zijn bij energievraagstukken. Geen grootschalige windturbines. Eerst inzetten op energiebesparing. Opwekking bij bestaande bebouwing, opslag, buurtbatterijen, slimme energiesystemen, groen gas en andere technieken. Nieuwe technieken, waaronder energie uit water, blijven we actief volgen. De passage '*Grootschalige opwek van energie past niet binnen het eilandkarakter en de kernwaarden van Texel en **hierop moet zeer zorgvuldig beleid gevoerd worden***.' is wat ons betreft niet stellig genoeg t.a.v. het niet toestaan – nu en voor de toekomst – van grootschalige windturbines op Texel. Alleen wanneer op langere termijn aantoonbaar blijkt dat met voor Texel passende alternatieven onvoldoende kan worden voorzien in een betrouwbaar en duurzaam energiesysteem, kan een nieuwe integrale afweging plaatsvinden. Dat betekent niet dat grootschalige windenergie daarmee automatisch mogelijk wordt. Daarvoor is een afzonderlijke politieke afweging en besluitvorming nodig, waarbij het behoud van het Texelse landschap zwaar weegt.	In deze visie is aangegeven dat voor de energietransitie er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energiebronnen. Duidelijk is opgenomen dat grootschalige opwek van energie niet past binnen het eilandkarakter en de kernwaarden van Texel en hierop moet zeer zorgvuldig beleid gevoerd worden. De visie is een document voor de langetermijn. Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
37.	VVD Texel	WENS: Benoemen regionaal onderzoeken kleine modulaire kernreactoren (SMR)	**3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050** Het Rijk heeft een website met alle informatie over kernenergie in Nederland en het kernenergiebeleid. Daarnaast maakte het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat een programma aanpak voor kleine modulaire kernreactoren (SMR's). RES-regio's kunnen een verkenning doen over de rol van (kleine) kerncentrales in de regionale energiesystemen van ná 2030. Zij kunnen dit - waar gewenst en als aan de randvoorwaarden is voldaan - opnemen in hun strategieën. Wij vinden dat het toevoegen van een regionale verkenning naar SMR's in onze regionale energiestrategie expliciet moet worden opgenomen in onze Omgevingsvisie. Een SMR kan richting 2050 een aanzienlijke bijdrage leveren in de regionale energiebehoefte. Het plaatsen van een SMR op Texel is voorlopig nog niet aan de orde.	Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen. Verschillende gemeenten in de KOP zijn al een verkenning gestart met betrekking tot SMR's. Texel wordt hiervan op de hoogte gehouden. Het opnemen van een verkenning in onze omgevingsvisie is niet wenselijk.
38.	PvdA PRO Texel	WENS: Kiezen voor opwek waar die het meeste oplevert: geconcentreerd op bedrijventerreinen, gecombineerd met opslag, en gedeeld met de omliggende buurt	**3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050;** De visie ziet bedrijventerreinen als proeftuin voor duurzame energie en noemt energiehubs en gedeelde batterijen, maar alleen als iets om te onderzoeken. Tegelijk wordt het bedrijventerrein bij Oudeschild uitgebreid. Losse opwek per huishouden lost de netcongestie niet op en kan het net op zonnige momenten zelfs zwaarder belasten. De visie blijft afwachtend, terwijl delen van energie en transportcapaciteit inmiddels wettelijk mogelijk is.	Wij begrijpen uw wens. Op Texel zijn we bezig met de ontwikkeling van een energiehub, dit gaat inderdaad al verder dan een verkenning/onderzoek. Wij kunnen de tekst op dit punt aanscherpen. Wel willen wij op voorhand aangeven dat bedrijventerreinen op Texel niet persé de plekken zijn met

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			Wij willen dus graag dat in de visie wordt gekozen voor opwek waar die het meest oplevert: geconcentreerd op bedrijventerreinen, gecombineerd met opslag, en gedeeld met de omliggende buurt. Nieuwe en bestaande bedrijventerreinen worden zo energieknooppunten die het net ontlasten in plaats van belasten.	het hoogste verbruik. Als de wens wordt aangenomen zullen wij de lokale opwek koppelen aan verbruik die energieknooppunten worden.
39.	D66 Texel	WENS: Inzetten op zelfvoorziening drinkwater	**3.6.2 Texel is klimaatneutraal en zoveel mogelijk energieneutraal in 2050** Wij zouden graag in de conceptteksten Omgevingsvisie Texel terug willen zien dat wij als eiland op termijn zelfvoorzienend te worden als het om drinkwater gaat. Bijvoorbeeld met een eigen ontziltings-installatie. Laten we als stip op de horizon zetten dat Texel zelf zorgt voor schoon drinkwater. Met een eigen ontziltingsinstallatie, zodat we inspelen op de toekomst en dit zelfstandig regelen.	Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen. Er ligt namelijk geen onderzoek aan ten grondslag wat aanduidt dat het haalbaar en betaalbaar is voor Texel om eigen drinkwater te winnen. Ontzilten van zeewater om er drinkwater van te maken kost erg veel energie.
40.	CDA Texel en Hart voor Texel	WENS: all-electric niet als dwingende strategie vast te leggen, maar ruimte te bieden aan verschillende duurzame warmteoplossingen.	**3.6.3 Beheersbaar maken van netcongestie** Texel werkt toe naar een betaalbare en toekomstbestendige warmtetransitie, waarbij de oplossing moet passen bij de woning of het bedrijfspand, de lokale situatie en de beschikbare netcapaciteit. Energiebesparing staat daarbij voorop. All-electric kan voor veel woningen en bedrijfspanden een passende oplossing zijn, maar is niet in alle situaties technisch, financieel of praktisch de beste keuze. Gezien de bestaande netcongestie is het belangrijk dat de Omgevingsvisie niet	Geadviseerd wordt om deze wens niet aan te nemen. Wij begrijpen de wens om bij de warmtetransitie rekening te houden met verschillen tussen woningen en bedrijfspanden, de lokale omstandigheden, de betaalbaarheid en de beschikbare netcapaciteit. De Omgevingsvisie bevat de

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			uitgaat van all-electric als vaste strategie voor heel Texel, maar als voorkeursscenario waar dat passend is. Er moet ruimte blijven voor andere duurzame warmteoplossingen, zoals bijvoorbeeld hybride systemen en groen gas uit lokale mestvergisting, wanneer deze beter aansluiten bij de kenmerken van een pand of de lokale omstandigheden. Ook de betaalbaarheid voor inwoners en ondernemers en de gevolgen voor het elektriciteitsnet moeten worden meegewogen. Onze wens is daarom om all-electric niet als dwingende strategie vast te leggen, maar ruimte te bieden aan verschillende duurzame warmteoplossingen. Zo kan de warmtetransitie op Texel stap voor stap worden gerealiseerd, met oog voor haalbaarheid, betaalbaarheid en de specifieke omstandigheden van het eiland.	strategische hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving en legt de keuze voor een warmteoplossing niet vast. Die afweging wordt uitgewerkt in het warmteprogramma en vervolgens in wijkuitvoeringsplannen. Op basis van de huidige inzichten lijkt een individuele elektrische warmtepomp echter voor veel gebouwen het meest kansrijk, dit volgt uit de Transitievisie Warmte uit 2021. De verdere uitwerking houdt rekening met de lokale omstandigheden en de gevolgen voor het energiesysteem.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
41.	VVD Texel	WENS: STOMP gebiedsgericht en op sien Tessels toepassen; autobereikbaarheid ook blijven waarborgen	**3.7 Duurzaam bereikbaar** Het [2]STOMP-principe komt een aantal keren in de visie voor. Lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit moeten we echter alleen als reëel alternatief voor de auto beschouwen als ze daadwerkelijk beschikbaar en bruikbaar zijn. De provincie is verantwoordelijk voor het OV. In juli 2028 start de nieuwe OV-concessie. Het Programma van Eisen van deze OV-concessie heeft forse consequenties; het OV op Texel zal er heel anders uit gaan dan zien we nu gewend zijn. Met een HUB in Den Burg met een verbinding met 1 stop/halte naar een dorp. Dat betekent nogal wat voor de Texeldekking, in vergelijking met de Texelhopper van nu: de bereikbaarheid met OV wordt behoorlijk ingeperkt. Nu het OV geen - of nog niet zo – een realistisch alternatief voor de auto is, moet de autobereikbaarheid gewaarborgd worden. Dus ook inzetten op bijvoorbeeld parkeren aan de randen van Den Burg en de buitendorpen.	Zie reactie wens 20. Met het STOMP principe wordt de auto niet verboden. Deze is en blijft welkom op het eiland.
42.	D66 Texel	WENS: Zwaar vrachtverkeer weren uit dorpskernen	**3.7 Duurzaam bereikbaar** Wij willen graag zwaar verkeer weren uit de dorpskernen. Bijvoorbeeld door te werken met hubs, buiten de dorpen. Hier laadt het vrachtverkeer de goederen over in kleinere, elektrische auto's die de goederen verder vervoeren. Een voordeel hiervan: er is minder belasting en drukte voor de dorpen. Zowel visueel, milieutechnisch als qua ruimte. In de	Deze wens is naar ons oordeel overbodig. In de omgevingsvisie hebben wij op hoofdlijnen het onderdeel mobiliteit omschreven waarbij de verdere uitwerking plaatsvindt in het programma Mobiliteit. In het ontwerp-

[2] STOMP is een prioritering voor duurzame mobiliteit, waarbij Stappen (lopen) en Trappen (fietsen) de hoogste prioriteit krijgen, gevolgd door Openbaar Vervoer, Mobility-as-a-Service (deelmobiliteit), en als laatste de Privéauto

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			gemeente Deventer en Zwolle werken ze hier al mee. Via het Netwerk Groene Stadshubs.	programma mobiliteit is een aantal maatregelen opgenomen. Een ervan is bijvoorbeeld dat we de bevoorradingsroutes willen bundelen, dit voorkomt dat vrachtverkeer door de kernen rijdt.
43.	CDA Texel	WENS: Vitale infrastructuur is essentieel; daar meer aandacht voor	**3.7 Duurzaam bereikbaar** De vitale infrastructuur krijgt aandacht in een ***sub-paragraaf*** van 3.7 Duurzaam bereikbaar. Op de site van de NCTV (Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en veiligheid) lezen we dit: *'Lange tijd leefden we in vrede en vrijheid, maar die tijd is veranderd. De samenleving staat voor veel uitdagingen. Ook in onze publicaties hebben we de dreigingen al jaren goed in beeld. Het is geen kwestie van óf we maatschappij-ontwrichtende effecten gaan ervaren, maar wanneer. Door samen goed voorbereid te zijn, kan Nederland de gevolgen beter aan. De hele samenleving is hiervoor nodig: overheid, burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, industrie, kennisinstellingen en andere spelers.'* We vinden eigenlijk dat we dit te weinig teruglezen in de visie; we zouden graag zien dat **vitale infrastructuur en ook weerbaarheid** (wat maar 2 x voorkomt in deze visie) als een paraplu over de visie heen wordt gelegd.	Wij begrijpen de gevraagde wens en indien gewenst kunnen we een aanzet hiertoe opnemen in deze versie van de omgevingsvisie. Echter vraagt het onderwerp weerbaarheid verdere uitwerking. Vanuit de weerbaarheidsopgaven (waaronder continuïteit van vitale infrastructuur) worden de benodigde maatregelen om als maatschappij en als organisatie weerbaarder te worden verder in kaart gebracht en uitgewerkt. Dit wordt uitgewerkt in de Omgevingsvisie versie 2.0.'

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
44.	CDA Texel	WENS: Geen maximumsnelheid in een visie opnemen	**3.7.4 Inzetten op het vergroten van verkeersveiligheid en toegankelijkheid in het** **Verkeer** Op bladzijde 59 staat deze zin, en die willen wij schrappen: '*Daarbij wordt in de gehele bebouwde kom een maximumsnelheid van 30 km/h in gevoerd.*' We vinden in het algemeen dat in een visie zo min mogelijk concrete maatregelen thuishoren. 30 kilometer is namelijk geen doel op zich (bomen planten ook niet, vandaar dat we ook vragen hebben gesteld aan het college over de 3-30-300 regel die in de visie staat en een wens geformuleerd).	Wij begrijpen uw opmerking. En het is aan uw raad om hierin een keuze te maken.
45.	D66 Texel	WENS: Routes voor zwaar vrachtverkeer	**3.7.4 Inzetten op het vergroten van verkeersveiligheid en toegankelijkheid in het** **Verkeer** Er wordt al heel lang over gesproken maar er is nog steeds geen daadwerkelijk plan of voorbereiding daarvoor: Routes voor het zware vrachtverkeer. Zeker nu ook de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein in Oudeschild vorm gaat krijgen, lijkt het ons nu het moment om daadwerkelijk stappen te zetten en dit dus ook mee te nemen in de omgevingsvisie. Dit zware bestemmingsverkeer voor de industrieterreinen zouden we buiten de dorpskernen moeten willen houden.	Zie reactie wens 42
46.	PvdA PRO Texel	WENS: 't Horntje als entree van het eiland	**(§2.2.2 p. 24; §3.7.5 p. 60; §3.3.2 p. 39)** **3.7.5 Behoud van de vaarverbinding en een toekomstbestendige veerhaven** De visie ziet de vernieuwing van de veerhaven als kans om de entree van Texel toekomstbestendig in te richten. 't Horntje zelf wordt alleen als kennis- en innovatiepolder genoemd.	Deze toevoeging kunnen wij als college onderschrijven en indien deze wens wordt aangenomen zullen wij de teksten op de omgevingsvisie hierop aanscherpen.

	Partij	Titel wens	Omschrijving	Reactie college
			De visie behandelt entree, wonen en energie hier los van elkaar, terwijl ze bij 't Horntje allemaal samenkomen. Als de herinrichting vooral draait om ruimte voor auto's, wordt de binnenkomst van Texel een parkeerterrein. Wat wij dus willen terugzien in de teksten van de Omgevingsvisie, is dat ‘t Horntje benaderd wordt als samenhangend gebied: een groene, uitnodigende entree die een verder bezoek aan het eiland vanzelfsprekend maakt, met ruimte om te onderzoeken of wonen en eigen energievoorziening daar een plek kunnen krijgen.	
47.	VVD Texel	WENS: Nu al inzicht in de programma’s	**4.3 Inzet van verschillende instrumenten** We willen dat specifieker wordt opgenomen welke programma’s (en overige uitwerkingen) precies gaan volgen na de vaststelling van de Omgevingsvisie. Het vaststellen van bijvoorbeeld een programma is onder de Omgevingswet een bevoegdheid van het college. Dat lijkt ons prima. Tegelijkertijd zijn wij wel van mening dat het prioriteren van de programma’s en andere uitwerkingen (welk programma gaat wanneer opgepakt worden?) een uitspraak vraagt van de gemeenteraad.	Hetgeen u vraagt begrijpen wij maar is geen onderdeel van de omgevingsvisie. Wat u vraagt is inzicht in de verdere uitwerking en op welke wijze uw raad betrokken wordt bij de programma’s. Dit zijn processtappen die naar ons oordeel niet thuishoren in de omgevingsvisie.